

Please purchase a personal license.

Hà Nội, ngày 07-11 tháng 11 năm 2016

TRUNG TÂM TRỌNG TÀI QUỐC TẾ VIỆT NAM
BÊN CẠNH PHÒNG THƯƠNG MẠI CÔNG NGHIỆP VIỆT NAM

NHÌN GẦN HƠN VỀ TRỌNG TÀI QUỐC TẾ

PHAN TRỌNG ĐẠT – Phó Tổng Thư ký

TRUNG TÂM TRỌNG TÀI QUỐC TẾ VIỆT NAM

Tòa nhà VCCI – số 9 Đào Duy Anh, Đống Đa, Hà Nội

ĐT: (84.4) 3 574 4001 - Fax: (84.4) 3 574 3001

Website: www.viac.vn - Email: info@viac.org.vn

Nội dung: NHÌN GẦN HƠN VỀ MỘT CƠ QUAN TRỌNG TÀI QUỐC TẾ HIỆU QUẢ

I.	Điều gì làm nên một trọng tài? _____	3
1.	Năng lực _____	3
2.	Tính độc lập và không thiên vị _____	7
3.	Cần mẫn & Đạo đức _____	10
4.	Miễn trách _____	11
II.	Các trọng tài là thành viên tòa trọng tài _____	12

1. NĂNG LỰC

a. Khả năng

- Là các yêu cầu rất cơ bản về năng lực hành động với tư cách trọng tài, thường được quy định trong luật quốc gia

Pháp

- Trọng tài là “thể nhân” “có đủ năng lực thực thi các quyền dân sự của mình”

Hoa Kỳ

- Thẩm phán (trừ khi đã nghỉ hưu) không được làm trọng tài, không phải vì luật mà vì lý do đạo đức (Quy tắc ứng xử chuyên nghiệp và Quy tắc tòa tư pháp của Hiệp hội luật sư Hoa Kỳ)

Việt Nam (Luật trọng tài thương mại – Điều 20)

- Có năng lực hành vi dân sự đầy đủ theo quy định của Bộ luật dân sự;
- Có trình độ đại học;
- Đã qua thực tế công tác theo ngành đã học từ 5 năm trở lên;
- Trong trường hợp đặc biệt, chuyên gia có trình độ chuyên môn cao và có nhiều kinh nghiệm thực tiễn, tuy không đáp ứng được yêu cầu nêu tại điểm b khoản này, cũng có thể được chọn làm Trọng tài viên.

1. NĂNG LỰC

a. Trình độ đặc biệt

Trong hầu hết các vụ việc, các bên liên quan được tự do đặt ra các tiêu chí trình độ của trọng tài viên để chọn ra những người phù hợp nhất.

Ví dụ: Các bên nhất trí về yêu cầu cụ thể cho vị trí Trọng tài viên Chủ tọa (tranh chấp trong lĩnh vực xây dựng (thủy điện) và phát sinh từ một hợp đồng FIDIC như sau)

the presiding arbitrator should be someone with the following qualifications and experience:

- (1) an internationally reputable expert in the field of construction; and
- (2) a very experienced professional in the fields of FIDIC contracts and large scale hydro-electric design and construction projects.

Không giống các tổ chức khác, ICSID yêu cầu rõ ràng rằng trọng tài viên phải **“là người có đạo đức cao và có năng lực được thừa nhận trong lĩnh vực luật, thương mại, công nghiệp hay tài chính,... trong đó năng lực trong lĩnh vực luật là đặc biệt quan trọng”** (Điều 14.1 thỏa ước ICSID – Quy tắc của AF cũng có quy định tương tự)

Và một trọng tài viên sẽ bị từ chối nếu “không có đủ các phẩm chất này”

Article 14

(1) Persons designated to serve on the Panels shall be persons of high moral character and recognized competence in the fields of law, commerce, industry or finance, who may be relied upon to exercise independent judgment. Competence in the field of law shall be of particular importance in the case of persons on the Panel of Arbitrators.

2. TÍNH ĐỘC LẬP VÀ KHÔNG THIÊN VỊ

- Không có các mối quan hệ bên ngoài không thể chấp nhận hoặc mối liên hệ giữa trọng tài với một bên hoặc luật sư của bên này

Độc lập

- Một trọng tài phải không có định kiến chủ quan và không thiên về một bên

Không thiên vị

Nguồn: Gary Born, Trọng tài quốc tế

➤ “Độc lập có thể được hiểu là không tồn tại mối liên hệ/quan hệ không thể chấp nhận được nào giữa Trọng tài viên và một bên hoặc luật sư của một bên trong tranh chấp (ví dụ như liên quan/quan hệ về mặt kinh tế, nghề nghiệp, công tác hoặc quan hệ cá nhân); Vô tư/công bằng được hiểu rằng một Trọng tài viên không có định kiến chủ quan nào và không có ý thiên về/thiên vị một bên nào”

➤ “Vô tư/công bằng là điều cần thiết để đảm bảo công lý được thực thi và Độc lập là điều cần có để đảm bảo mọi người đều thấy rằng công lý được thực thi”

2. ĐỘC LẬP VÀ KHÔNG THIÊN VỊ

Tuyên trình về xung đột lợi ích

ARTICLE 11

General Provisions

- 1 Every arbitrator must be and remain impartial and independent of the parties involved in the arbitration.
- 2 Before appointment or confirmation, a prospective arbitrator shall sign a statement of acceptance, availability, impartiality and independence. The prospective arbitrator shall disclose in writing to the Secretariat any facts or circumstances which might be of such a nature as to call into question the arbitrator's independence in the eyes of the parties, as well as any circumstances that could give rise to reasonable doubts as to the arbitrator's impartiality. The Secretariat shall provide such information to the parties in writing and fix a time limit for any comments from them.
- 3 An arbitrator shall immediately disclose in writing to the Secretariat and to the parties any facts or circumstances of a similar nature to those referred to in Article 11(2) concerning the arbitrator's impartiality or independence which may arise during the arbitration.

ARTICLE 14

Challenge of Arbitrators

- 1 A challenge of an arbitrator, whether for an alleged lack of impartiality or independence, or otherwise, shall be made by the submission to the Secretariat of a written statement specifying the facts and circumstances on which the challenge is based.

Quy tắc của ICC

*Disclosures by and challenge of arbitrators** (articles 11 to 13)*

Article 11

When a person is approached in connection with his or her possible appointment as an arbitrator, he or she shall disclose any circumstances likely to give rise to justifiable doubts as to his or her impartiality or independence. An arbitrator, from the time of his or her appointment and throughout the arbitral proceedings, shall without delay disclose any such circumstances to the parties and the other arbitrators unless they have already been informed by him or her of these circumstances.

Article 12

1. Any arbitrator may be challenged if circumstances exist that give rise to justifiable doubts as to the arbitrator's impartiality or independence.

Quy tắc của UNCITRAL

Article 57

A party may propose to a Commission or Tribunal the disqualification of any of its members on account of any fact indicating a manifest lack of the qualities required by paragraph (1) of Article 14. A party to arbitration proceedings may, in addition, propose the disqualification

28

of an arbitrator on the ground that he was ineligible for appointment to the Tribunal under Section 2 of Chapter IV.

Thỏa ước của ICSID

→ Xem xét trọng tài viên

→ Thay thế/Từ chối trọng tài viên

Danh sách đỏ không thể trì hoãn
(04 trường hợp)

Danh sách đỏ có thể trì hoãn
(15 trường hợp)

Danh sách vàng cam
(22 trường hợp)

The IBA Rules

▶ Red List (non-waivable)

- ▶ There is an identity between the arbitrator and the party, or where the arbitration is the legal representative of an entity that is a party in the arbitration.
- ▶ The arbitrator is a manager, director or member of the supervisory board, or has a similar controlling influence in one of the parties.
- ▶ The arbitrator has a significant financial interest in one of the parties or the outcome of the case.
- ▶ The arbitrator regularly advises the appointing party or an affiliate of the appointing party and the arbitrator or his or her firm derives a significant financial income therefrom.

The IBA Rules

▶ Red List (waivable on mutual consent)

- ▶ where the arbitrator has given legal advice or provided an expert opinion on the dispute to a party or an affiliate of one of the parties;
- ▶ where the arbitrator holds shares in a party or an affiliate;
- ▶ where the arbitrator is a lawyer in the same firm as a firm advising one of the parties;
- ▶ where the arbitrator's law firm currently has a significant commercial relationship with one of the parties or an affiliate.

3. SỰ CẦN MÃN & ĐẠO ĐỨC

Cần mẫn: Với quyền hạn được các Bên tranh chấp trao cho, trọng tài viên được kỳ vọng sẽ hành động cần mẫn:

.. “trọng tài viên không nên chấp nhận sự chỉ định nếu không thể thực thi vai trò trọng tài một cách nhanh chóng” (sự sẵn sàng)

... Có nỗ lực hợp lý để tránh mọi thủ thuật trì hoãn, chỉ trích hay gián đoạn tiến trình phân xử.

Nguồn: Sổ tay AAA về Trọng tài quốc tế

Đạo đức kém: Việc không thực thi vai trò trọng tài một cách thích đáng là vi phạm quyền của các Bên tranh chấp và có thể làm phương hại đến hiệu lực của phán quyết trọng tài

VD: Trì hoãn không lý do trong việc đưa ra phán quyết trọng tài;

Dẫn dắt sai cho nhân chứng trong việc thẩm vấn chéo hoặc nghe trình bày bằng chứng có thể gây ra nghi ngờ về tính không thiên vị

Quy tắc của ICC: Nếu một trọng tài viên “không thực thi chức năng của mình theo Quy tắc hoặc trong thời hạn quy định”, thì sẽ bị “thay thế” (– Điều 15.2)

2)

An arbitrator shall also be replaced on the Court's own initiative when it decides that the arbitrator is prevented de jure or de facto from fulfilling the arbitrator's functions, or that the arbitrator is not fulfilling those functions in accordance with the Rules or within the prescribed time limits.

Quy tắc của UNCITRAL: Nếu “một trọng tài viên không hành động”, hoặc không đối xử các bên tranh chấp “bình đẳng”, thì sẽ bị thay thế. (Điều 11-15)

Xem xét trọng tài viên: Luật và thủ tục áp dụng

Luật áp dụng

Trọng tài tổ chức: Quy tắc được các bên thông qua

Trọng tài vụ việc (*Ad hoc*): Luật của nơi thành lập (Law of the seat)

Thủ tục xem xét trọng tài trong các chế độ khác nhau

	UNCITRAL Rules	ICC Rules	SIAC Rules	HKIAC Practice Note
Ground of challenge	Justifiable doubt as to impartiality or independence – Art 12(1)	Lack of independence or otherwise – Art 11(1)	Justifiable doubt as to impartiality or independence, or arbitrator lacks qualifications agreed on by parties – Rule 11(1)	Any grounds specified in the applicable arbitration rules or law – [3]
Time limits	Within 15 days of date of notification of arbitrator's appointment or within 15 days after the circumstances giving rise to the challenge became known to that party – Art 13(1)	Within 30 days of date of notification of arbitrator's appointment or the date on which that party became aware of the circumstances giving rise to the challenge – Art 11(2)	Within 14 days of date of notification of arbitrator's appointment, or within 14 days after the circumstances giving rise to the challenge became known to that party – Rule 12(1)	Within 15 days of the date of notification of the appointment or within 15 days after that party became aware of or ought reasonably to have been aware of the circumstances giving rise to the challenge – [2]

Miễn trách trọng tài viên

Miễn trách là để bảo vệ trọng tài khỏi trách nhiệm về bất kỳ điều gì đã làm hoặc thiếu sót khi thực thi chức năng của mình trọng các thủ tục pháp lý.

Miễn trách cần thiết để đảm bảo tính chất chung thẩm của phán quyết, bảo vệ sự độc lập và không thiên vị và khuyến khích chuyên môn trọng tài

Ví dụ: Ở Singapore:

Luật trọng tài và IAA miễn trách trọng tài viên khỏi trách nhiệm do: **(1) sơ suất liên quan đến hành động đã làm hoặc thiếu sót khi thực thi vai trò trọng tài viên; hoặc (2) bất kỳ lỗi nào về luật, về bằng chứng thực tế hay thủ tục trong quá trình thực hiện xét xử trọng tài hoặc trong việc đưa ra phán quyết trọng tài. (Mục 20 + Mục 25 IAA)**

Quy tắc SIAC cũng miễn trách trọng tài khỏi trách nhiệm trong các trường hợp tương tự theo Luật trọng tài và the IAA (Quy tắc 34.1 – 2013).

Là phương tiện để bảo vệ sự riêng tư và tính bảo mật của tiến trình trọng tài, Quy tắc của SIAC còn miễn trách cho trọng tài viên khỏi nghĩa vụ đưa ra tuyên trình cho bất kỳ người nào về bất kỳ vấn đề nào liên quan đến hoạt động trọng tài (Quy tắc 34.2 – 2013). Các bên đưa vụ việc ra SIAC còn không được đưa bất kỳ trọng tài hay cán bộ nào của SIAC làm nhân chứng trong bất kỳ thủ tục pháp lý nào phát sinh từ hoạt động trọng tài ở bất kỳ thời điểm nào (Quy tắc 34.2 – 2013).

VIAC Trọng tài là thành viên của tòa án trọng tài

Trọng tài viên làm Chủ tọa/Chủ tọa có vai trò chính « trong việc đảm bảo phiên tòa trọng tài diễn ra suôn sẻ và công bằng"/ « là chất keo dính cho cả quá trình gắn kết với nhau".³

Trọng tài viên Chủ tọa giữ « một vai trò đặc biệt »⁴ trong tòa trọng tài:

- Thường là **trọng tài duy nhất không bên nào được trực tiếp chỉ định** và vì thế được trao « tính độc lập cụ thể".⁵
- Chủ trì quá trình xét xử nên có vai trò cao hơn về quá trình này hơn đồng nghiệp;

Quyền hạn của Trọng tài viên Chủ tọa so với các trọng tài viên khác:

Ngoài quá trình xét xử

Các vấn đề về tổ chức phiên tòa (nơi tổ chức phiên tòa, mời các bên tham gia, lập chương trình, thời gian, ...)

Quyền ký lệnh thủ tục tòa trọng tài (sau khi tham vấn với các trọng tài viên khác về nội dung của lệnh thủ tục)

Trong quá trình xét xử

Đại diện toàn bộ phiên tòa trọng tài

Làm chủ tọa phiên xét xử (Quy tắc trọng tài của ICSID nêu rõ: « Chủ tọa phiên tòa trọng tài phải thực thi việc xét xử..." (quản lý thời gian, yêu cầu im lặng, và trong trường hợp tệ nhất có thể là trực xuất một người tham gia.

Quyền hạn của Trọng tài viên Chủ tọa so với các trọng tài viên khác:

Thẩm quyền tổ chức việc xét xử
Chủ tọa nói chung có trách nhiệm tổ chức, điều phối và giám sát việc xét xử của tòa trọng tài.

Quyền bỏ phiếu của Chủ tọa

Về việc xét xử của tòa trọng tài

Việc sử dụng quyền của Chủ tọa

... « Điều này trên thực tế như đã chỉ ra ở trên về cơ bản là chủ tọa không có quyền cưỡng ép đối với các bên và càng không đối với các đồng nghiệp của mình. Chủ tọa có thể ra « lệnh" cho các bên thay mặt tòa trọng tài nhưng nên tránh việc này để khỏi rủi ro phải đương đầu với một bên hoặc luật sư của bên này" »

Trên thực tế, quyền hạn này rất ít khi được vận dụng và Chủ tọa thường cố gắng đạt đa số phiếu. ¹⁹

Robert Briner báo cáo rằng, trong giai đoạn từ 2000 đến 2008, chỉ có 3 trường hợp phán quyết được tuyên do một mình chủ tọa quyết định trong các vụ việc trọng tài của ICC. ²⁰

*Nguồn: Vai trò của Chủ tọa trong sự năng động của Tòa trọng tài, Laurent Lévy
Xuất bản trong: Hồ sơ Luật kinh doanh quốc tế của ICC: Sự tương tác của các bên trong trọng tài quốc tế*

TRUNG TÂM TRỌNG TÀI QUỐC TẾ VIỆT NAM
BÊN CẠNH PHÒNG THƯƠNG MẠI CÔNG NGHIỆP VIỆT NAM

Xin cảm ơn!

PHAN TRỌNG ĐẠT – Phó Tổng Thư ký

TRUNG TÂM TRỌNG TÀI QUỐC TẾ VIỆT NAM

Tòa nhà VCCI – số 9 Đào Duy Anh, Đống Đa, Hà Nội, Việt Nam

ĐT: (84.4) 3 574 4001 - Fax: (84.4) 3 574 3001

Website: www.viac.vn - Email: info@viac.org.vn

XIN CẢM ƠN

Liên hệ :

Ban quản lý Dự án EU-MUTRAP

Phòng 1203, Tầng 12, Khu Văn phòng, Tòa tháp Hà Nội,

49 Hai Bà Trưng, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Tel: (84 - 4) 3937 8472

Fax: (84 - 4) 3937 8476

Email: mutrap@mutrap.org.vn

Website: www.mutrap.org.vn

(Tài liệu hội thảo được đăng trên trang Web này)